

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุขศึกษา ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารและนักวิชาการสุขศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุขศึกษา และเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานระหว่างนักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางวิทยาศาสตร์กับนักวิชาการสุขศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และนักวิชาการสุขศึกษาที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสังกัด กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร และสภาอากาศไทย จำนวนทั้งสิ้น 387 คน เป็นผู้บริหาร 160 คน และนักวิชาการสุขศึกษา 227 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มประชากรทั้งหมดในการศึกษาวิจัย เนื่องจากประชากรมีจำนวนน้อย จึงศึกษาประชากรทั้งหมดได้โดยตรง (ประคอง กรรณสูต, 2528)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหารจำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	จำนวนกลุ่มประชากร (คน)
	ประชากร
1. ส่วนกลาง (กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร และสภาอากาศไทย ในเขตกรุงเทพฯ)	20
2. ส่วนภูมิภาค	
2.1 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/ศูนย์เขต	87
2.2 โรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป	53
รวม	160

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรที่เป็นนักวิชาการสุศึกษาจำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	จำนวนกลุ่มประชากร (คน)
1. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	151
2. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	6
3. กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	11
4. กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข	46
5. กรุงเทพมหานคร	9
6. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย	4
รวม	227

ดังนั้นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 160 คน และกลุ่มนักวิชาการสุศึกษา จำนวน 227 คน รวมทั้งสิ้น 387 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. การเตรียมการก่อนการสร้างแบบสอบถาม

1.1 ตั้งวัตถุประสงค์ในการออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และอยู่ในขอบเขตการวิจัย

1.2 ศึกษาตำแหน่งของนักวิชาการสุศึกษาว่ามีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบลักษณะงานที่ปฏิบัติและคุณสมบัติ เฉพาะตำแหน่งตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร และสภากาชาดไทย ได้กำหนดไว้

1.3 ศึกษาเนื้อหาวิชา ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักวิชาการสุศึกษาจากหนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และเติมคำ (completion) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิกการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงานด้านสุศึกษา และการได้รับการฝึกอบรมทางด้านสุศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษา ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหาร เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ตามแบบของไลเกอร์ท (Likert Scale) 4 ระดับ คือ มีสมรรถภาพมากที่สุด มีสมรรถภาพมาก มีสมรรถภาพน้อย และมีสมรรถภาพน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้แบ่งสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุศึกษาออกเป็น 8 ด้าน และมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 74 ข้อ ซึ่งแยกสมรรถภาพแต่ละด้านตามลักษณะเนื้อหา ดังนี้

1. สมรรถภาพด้านการวิเคราะห์และวางแผนงานสุศึกษา	10	ข้อ
2. สมรรถภาพด้านการประสานงานและดำเนินงานสุศึกษา	8	ข้อ
3. สมรรถภาพด้านการจัดเตรียม ผลิตและใช้อุปกรณ์
โสตทัศนูปกรณ์สุศึกษา	10	ข้อ
4. สมรรถภาพด้านเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และจัดรณรงค์
ทางสุศึกษา	10	ข้อ
5. สมรรถภาพด้านวิชาการและการฝึกอบรม	8	ข้อ
6. สมรรถภาพด้านการติดตามและนิเทศสุศึกษา	10	ข้อ
7. สมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลทางสุศึกษา	10	ข้อ
8. สมรรถภาพด้านการศึกษาวิจัยและการนำไปใช้	8	ข้อ

3. การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มาทำการตรวจสอบเครื่องมือดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

3.2 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสุขศึกษา จำนวน 10 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหา ส่วนวนภาษาที่ใช้ พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมกับการนำไปใช้

3.3 ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่คุณวุฒิเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานสุขศึกษาจำนวน 24 คนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร เพื่อหาความเที่ยง (reliability) และหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามฉบับทดลองใช้เท่ากับ 0.97 แล้วนำมาปรับปรุงเล็กน้อยเพื่อให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปหน่วยงานต่าง ๆ คือ

- ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- อธิบดีกรมต่าง ๆ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาฯ สภากาชาดไทย
- ผู้ว่าการกรุงเทพมหานคร

2. จัดส่งแบบประเมินสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุขศึกษา ไปยังผู้บริหารและนักวิชาการสุขศึกษาด้วยตนเอง และส่งทางไปรษณีย์ ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2534

ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2534

3. ในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาไม่ครบ ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามซ้ำเฉพาะหน่วยงานที่ไม่ส่งกลับคืน จนได้แบบสอบถามครบตามจำนวน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอกซ์ (SPSSX-Statistical Package for the Social Sciences Version X) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ แต่ละคำตอบคิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 นำข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างตามตัวแปรวุฒิการศึกษาของนักวิชาการสุขศึกษา ตามการรับรู้ของนักวิชาการสุขศึกษา โดยหาค่าที (t-test) และกำหนดระดับสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานของนักวิชาการสุขศึกษาไว้ 4 ระดับ ดังนี้

สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานมากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	4
สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานมาก	คะแนนเท่ากับ	3
สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานน้อย	คะแนนเท่ากับ	2
สมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานน้อยมาก	คะแนนเท่ากับ	1

และแปลความหมายของค่ามัชฌิม เลขคณิตตามเกณฑ์การรับรู้ในระดับของสมรรถภาพดังนี้

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.00 ถือว่า มีสมรรถภาพการปฏิบัติงานสูงที่สุด
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 ถือว่า มีสมรรถภาพการปฏิบัติงานสูง
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 ถือว่า มีสมรรถภาพการปฏิบัติงานต่ำ
 ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.49 ลงมา ถือว่า มีสมรรถภาพการปฏิบัติงานต่ำที่สุด

3. เสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS[®] (Statistical Package for the Social Sciences Version x) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (แสดงในภาคผนวก ข)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย